

AL-122

April-2016

B.Com., Sem.-IV

CE 203 : Marketing (Distribution and Retailing)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (અ) દુકાન આધારિત ઘૂટક વેચાણની પદ્ધતિઓ સમજાવો. 6
અથવા
ઘૂટક વેચાણનાં લક્ષણોની સમજૂતી આપો.
(બ) ઘૂટક વેપારની મર્યાદાઓ કઈ-કઈ છે તે ચર્ચો. 4
અથવા
ઉત્પાદન અને ગ્રાહક વચ્ચેની કડી તરીકે ઘૂટક વેપારની ભૂમિકા સમજાવો.
(ક) બિન-દુકાન આધારિત ઘૂટક વેચાણપૈકી 4
(1) સીધું વેચાણ
(2) ટપાલ વ્યવહારી દુકાનની સમજૂતી આપો.
અથવા
ભારતમાં ઘૂટક વેપારના વિકાસની રૂપરેખા ટૂંકમાં દર્શાવો.
2. (અ) ગ્રાહક વર્તણૂકને અસર કરતાં પરિબળો પૈકી સાંસ્કૃતિક પરિબળો ચર્ચો. 6
અથવા
ગ્રાહકની ખરીદવર્તણૂકના તબક્કા વિગતે સમજાવો.
(બ) ઘૂટક વેચાણ વ્યૂહરચના વિશે નોંધ લખો. 4
અથવા
કોઈપણ ધંધાનું આદર્શ મોડેલ બનાવવું હોય તો કયા-કયા તત્ત્વો હોવા જરૂરી છે તે ટૂંકમાં દર્શાવો.
(ક) ઘૂટક વેપારનાં સંદર્ભની વ્યૂહરચના હેઠળ કઈ-કઈ બાબતો લક્ષમાં લેવી જોઈએ તે જણાવો. 4
અથવા
ગ્રાહક વર્તણૂકના અભ્યાસની જરૂરિયાત વિષે ટૂંકમાં સમજાવો.
3. (અ) ઘૂટક વેચાણમાં માનવસંશાધન સંચાલનનાં કાર્યો વર્ણવો. 6
અથવા
આદર્શ વ્યવસ્થાતંત્રની રચના કરવા માટે કયા તબક્કાઓ ધ્યાનમાં લેવા જોઈએ તે ચર્ચો.

- (બ) ટૂંકનોંધ લખો : સ્વતંત્ર ધંધા માટેનું વ્યવસ્થાતંત્રનું માળખું. 4
- અથવા**
- શાખા કે ખાતાવાળી દુકાનો માટેનું વ્યવસ્થાતંત્ર મુખ્ય કયા ચાર કાર્યો પર આધારિત છે તે સમજાવો.
- (ક) કર્મચારીને નાણાકીય પ્રોત્સાહન આપવાના કોઈપણ ત્રણ પ્રકારો ચર્ચો. 4
- અથવા**
- દુકાનની આંતરિક રૂપરેખા કેવા પ્રકારની હોવી જોઈએ તે ટૂંકમાં જણાવો.
4. (અ) ભૌતિક વિતરણનાં લક્ષણોની ચર્ચા કરો. 6
- અથવા**
- ભૌતિક વિતરણથી રાષ્ટ્રને કયા-કયા ફાયદા પ્રાપ્ત થઈ શકે છે તે સમજાવો.
- (બ) ભૌતિક વિતરણનાં કોઈપણ પાંચ કાર્યો વર્ણવો. 4
- અથવા**
- નીચે આપેલા વિતરણમાર્ગ સમજાવો :
- (1) ઉત્પાદક → જથ્થાબંધ વેપારીઓ → છૂટક વેપારીઓ → ગ્રાહકો
- (2) ઉત્પાદક → વેચાણ સ્ટોર → ગ્રાહકો
- (ક) વિતરણ માર્ગને અસર કરતાં પરિબલો પૈકી પેદાશ પ્રમાણના પરિબલો ચર્ચો. 4
- અથવા**
- વિતરણ માર્ગ સંઘર્ષના પ્રકારો કયા-કયા છે તે સમજાવો.
5. નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : (ગમે તે સાત) 14
- (1) છૂટક વેચાણનો અર્થ આપો.
- (2) છૂટક વેચાણના જીવનચક્રના તબક્કાઓ જણાવો.
- (3) ધંધાકીય વ્યૂહરચનાનો અર્થ આપો.
- (4) છૂટક વેચાણની વ્યૂહરચના માટે અગત્યની બાબતો જણાવો.
- (5) પ્રોત્સાહનની વિવિધ પદ્ધતિઓ જણાવો.
- (6) માનવસંસાધન સંચાલનનો અર્થ આપો.
- (7) ભૌતિક વિતરણના ત્રણ ઉદ્દેશો જણાવો.
- (8) ભૌતિક વિતરણ સંચાલનના આવશ્યક તત્ત્વો કયા-કયા છે તે જણાવો.